

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Secundus Casus de rebus immistis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Sanctorum solum probat, id ad summum licite posse vel ex peculiari Sancti Spiritus instinctu, vel quoad extraordinaria media. Secundò, est lata disparitas inter vitam meam, & alienam: nam esto, quoad vitam meam, possim cedere iuri meo, ut aliqui, licet falsò, putarunt; at quoad vitam alterius, longe alio est ratio: ille enim alter in extrema necessitate non cedit iuri suo nolendo à me medicamentum, sed verò maximè requirere præsumitur.

5. In responsione ad secundum, falsum est vilipretio valere hominem, cuius vita desperatur, si noscatur adesse in promptu medicamentum certum; multò magis si est debitum, quamvis ex solo titulo charitatis; si enim medicamentum est in promptu, ac certum, certe absolute vita desperata non est. Secundò, si ipsi debeatur ex iustitia, siue ex charitate, satis est, ut ipsi debeatur: tanti enim valet cumulus hereditatis, si ei debeatur mille ex iustitia, quanti si certò debeatur quocunque alio titulo, v. g. ex Charitate; immò aliquando magis, propter maiorem certitudinem. Fac tibi deberi centum ex iustitia à creditore, qui difficillimè solvit, & centum à S. Ioanne Elemosynatio ex mera charitate; quid tanquam æstimabilis tu eligeres? Vides quæ dixit Molina *sup. tr. 3. cap. 8. §. 2. num. 9.* eodem consentiente Caramuèle: Medico debenti mædici partem ex obligatione Charitatis, si superveniat alia obligatio iustitiæ, non videtur moraliter ei superaddi novum onus. Ita ergo, quamvis Petrus solum ex charitate debeat mædici servo, tantundem moraliter erit pro vita servi, quantum si debeat ex iustitia. Non interim nego posse lucè tantæ artis meritam mercedem peti à Medico, vel à Petro: verum, hæc alia est consideratio. Quòd si obstinatus est Petrus in negando medicamento, fateor vitam servi esse desperatam, & ab alio tertio posse vilipretio redimi, sed an ab ipso Petro, qui hanc obstinationem suam deponere ex charitate obligatur, ex universaliter dictis *sup. lib. 7. cap. 5. §. 3. n. 21. cum de acceptis ex turpi causa, colligi potest.*

Secundus Casus.

De rebus immixtis.

6. Acquiris (ait Caramuël 2. Theol. mor. num. 250.) de minimis missione, cum pauca res aliena ita tuis immisceantur, ut distinguere non possint: tunc enim teneris recompensare proximo damnum ex hac missione illatum, iuste tamen res tuis immixtas retines; Ita omnes. Consilio dixi debere ita esse immixtas, ut distinguere non possint: nam si aliena sint multa, nunquam tuis poterunt ita immisceri, ut non possint distinguere: Hæc ille.

7. Ex his unum placet, alterum displicet. Placet acquiri dominium per eam missionem, quæ paucas res alienas ita tuis immisceantur, ut distinguere non possint id quod nos etiam docuimus *sup. tr. 3. c. 3. §. 4. num. 15.* Displicet vero illud (si aliena sint multa: nunquam tuis poterunt ita immisceri, ut non possint distinguere) displicet, inquam. Primò, ad hominem, quia si pauca res alienas, ut rectè supponis, docte Caramuël, tuis immixtas discerni non possunt, ergo nec discerni possunt alienas multas paucas tuis immixtas: si enim discerni possent alienas multas inter paucas tuas, etiam discerni possent tuas paucas inter alienas multas; discernis enim alienas multas, iam necessarid quæ remanent erunt tuas. Displicet secundò, quia clarè probatur, falsum esse, tuas res paucas immixtas alienis multis semper posse distinguere: vel contra, alienas multas immixtas paucis tuis, distinguere semper posse. Quis enim est tam oculatus, & lynceus, ut unciam vini sui immixtam cum vini amphora alieni, vel contra, sciat discernere, quæ sit sua uncia, quæ sit aliena amphora, vel contra? Sic in frumento, sic in pecunia eiusdem generis, sic etiam in aliis rebus, in ovis, in lanis, vel ferico eiusdem coloris. &c. Hæc satis, nam quid de acquisitione dominij per

missionem sentiendum sit, nos disputavimus *sup. §. 4. a. num. 15.*

Tertius Casus.

De promissione in diem.

8. Qui in contractu (ait Caram. 1. 2. Theol. mor. num. 609.) se daturum promittit Petro mille die Pasche, si statuo non solvit, peccat contra fidelitatem, & debet post terminum elapsum solvere. Sine liber erit ad obligationem quousque solvat de fallo. Ratio est, quia contractus est: Dabo tali die, vel saltem sequenti enim illud (saltem) non subintelligatur, nemo contra-heret. Verum, qui liberè promittit se daturum Petro mille die Pasche, idque corroborat iuramento, si mille die statuo, peccavit quidem, sed non obligatur postea vere amplius. Et ratio disparitatis est, quia in contractu illum diem statutum Pasche, mille illi auri per se ad Petrum. Unde qui promittit, iniuste non dat, & magis tenet alienum: sed qui liberè promittit, post illum diem statutum Pasche, mille illi auri mille ad ipsam promissionem pertinent, si sunt: ergo alienum non tenet, ergo unde aderit obligatio; Hæc ille.

9. Displicet resolutio: Nam licet disparitas data, & obligat tamen illam ratio ab ipso alata, per se saltem, nam sic arguo: Quid contrahit ad diem statutum, ideo obligatur post illum, quia subintelligit, saltem sed qui iurare libere liberaliter ad eundem diem, regulariter subintelligit saltem, ergo, &c. minor probatur, quia regulariter nemo addicit promissionem alicui diei, si enim addiceret, certè sine alia disparitate exploraretur, esset, non obligari deinceps. Ut votum de ieiunando die die fixo, vel præceptum de addiendo Sacro die Dominico, non obligat pro die sequenti, quia dies sequens, nec sub voto, nec sub præcepto comprehenditur: idem ergo esset in iuramento, si sic iuratum pro die fixo esset. At regulariter, ut dico, non solet in communi in humano aliquid temporale homini liberaliter promitti sub hac conditione temporis statuti. Promittit Princeps, amico sic: Cras in tui gratiam liberato a carcere tuum fratrem, & tuum servum; Cras dabo tibi mille aureos. Nunquid intelligit ita, ut affigat diei crastinus promissionem, nequaquam. Et pauperi quidem si dicit: Cras dabo tibi vestem, quæ cooperariis; Nunquid pauper post duos venit dies? dices: Abi, frater, promissa tua fuit addita diei hesterno. Dixi tamen (regulariter) quia ex circumstantiis aliquando colligitur promissio esse addita diei, vel tempori, sicut aliquando dicimus: Votè. Si enim cras ego instituo publicum convivium, & tibi promitto etiam cum iuramento daturum cibos tibi, & tuæ familiæ; clarè apparet, te eo die non accedas ad eos accipiendos, me sequenti die ad nihil obligari, quia ex circumstantiis perspicuum est promissionem hanc additam fuisse ad diem convivii convivi.

Quartus Casus.

De Mutuo cum quadam obligatione.

10. An Petrus, si illi Antonij probabiliter, aut debite deberet centum aureos, daret eidem Antonio mutuos, sub onere, quod mille, & centum telluribus, nimirum hos mille, & alios centum, esset ne usurarius? Respondet Caramuël, 1. 2. Theol. mor. n. 737. Si debet probabiliter, usurarius non esse: esse, si dubie. Ratio est, quia si dubie, imprudens erit existimando sibi deberi illam pecuniam de qua dubitat: Est enim Antonij, quantum non constat esse Petri; quare Usurarius erit quia velle, supra statem, etiam illam pecuniam. At si probabiliter, prout operabitur: existimando illam pecuniam pertinere ad eum quilibet possit operari sine peccato in probabilitate, quare nihil præter sibi debitum recipiet. Hæc ille.